Veldwijk

Andere tijden?

Bij een detacheringbedrijf dat ik ken werkt een fieldmanager. Hij en ik spreken dezelfde taal. Dat komt omdat we ongeveer even oud zijn en dezelfde vakachtergrond hebben (datamodellen & databases). Misschien komt het daardoor dat wij met hetzelfde onbegrip naar sommige ontwikkelingen kijken. Zijn probleem is dat hij zijn jongere medewerkers niet meer begrijpt. Anders dan vroeger hebben die nu allemaal een gerichte ICT vooropleiding en ze weten alles van object georiënteerd programmeren in het algemeen en OO talen in het bijzonder. Waar ze niets meer van weten is database ontwerp. Dat zit niet meer in hun opleiding. Hij snapt niet hoe ze beslissingen nemen over het structureren van gegevens. Ik snap dat evenmin. Hooguit kan ik opmerken dat er ook door mensen die meer weten ook soms dramatische ontwerpen worden gemaakt. Database ontwerp is uiteindelijk ook een kunst in plaats van een exacte wetenschap of een formele procedure. Ondertussen is het natuurlijk ongehoord dat er ICTers op de markt komen die niets weten van gegevensstructurering en die daarna aan de slag moeten met bouw en onderhoud van gegevensintensieve systemen. We zijn haast weer terug bij de situatie van voor, zeg, 1980 waar gegevensmodellering 'op straat' werd geleerd.
En het moet worden gezegd: ook als ik me beperk tot de database subcultuur word ik niet vrolijk. Hoeveel wordt er nog geschreven en gediscussieerd over database ontwerp? Niet veel en wat er wordt geschreven is vaak *fringeware*: speciale toepassingen voor speciale problemen en gerelateerd aan specifieke productoplossingen. Daar is helemaal niets mis mee, maar heeft er ook nog iemand iets te melden over database ontwerp als zodanig – dus niet voor OLAP tool X, BI product Y of bedrijfswarehouse Z maar in het algemeen en potentieel voor iedereen? Kennelijk niet.
Dan volgt de schuldvraag: aan wie ligt dit? Die vraag is complex, maar omdat ik hier weinig ruimte heb voor een genuanceerd betoog, wijs ik het gebrek aan vooruitgang (en de mensen daarachter) aan als hoofdschuldige. Gegevensmodelling en logisch database ontwerp is een nagenoeg dode wetenschap (of kunst). Daarbij komt dat de materie zich helaas niet goed leent voor *repackaging*. Elders lukt het om hetzelfde verschijnsel of probleem steeds weer als nieuw te presenteren door middel van andere terminologie en (soms) technische vooruitgang, maar helaas niet hier. Gegevensmodellen zijn saai en database technologie is in de kern al 25 jaar onveranderd. En dit is eigenlijk ook niets nieuws. In de beginjaren van DB/M was er (natuurlijk) een vaste database ontwerp column, maar de toenmalige auteur was na de 5^{e} normaalvorm door zijn ideeën heen. Ondergetekende mocht toen de database ontwerp column overnemen met als resultaat artikelseries over database ontwerp (De 10 Geboden), architectuur (De Drieëenheid) en tijdaspecten ("Tijd in de Database"). Array heeft dit allemaal uitgegeven en steeds snel uitverkocht. En toen werd het stil: ik wilde wel eens over iets anders schrijven en andere mensen met ideeën over *hardcore* gegevensmodellering hebben zich niet aangediend.
Het leuke (en droevige) is dat ik met enige frequentie geconfronteerd wordt met het verleden. Een bedrijf gebruikte het Tijd in de Database boekje om nieuwe medewerkers uit te leggen hoe vreselijk complex hun databases zijn. En recent hoorde ik van een bedrijf waar nieuwe medewerkers worden opgeleid aan de hand van de 10 Geboden serie.

Natuurlijk voel ik me gestreeld. Maar ondertussen behoor ik naar mijn eigen oordeel wel tot de hoofdschuldigen voor de stagnatie (misschien wel achteruitgang) in het gegevensdomein. Elke keer als ik weer een applicatie tegenkom die door één of twee basale ontwerpfouten vijf keer te duur is, kreeg ik weer de neiging om in de pen te klimmen, maar ik deed het niet. Ik had zelfs al een kapstok voor een nieuwe serie artikelen: na de "10 Geboden" een serie artikelen over de "7 hoofdzonden" een gepast vervolg dat ook mooi aansluit bij de nieuwe wind die over het land blaast.
En toen dacht ik terug aan de lichtingen studenten die nu van de opleidingen komen en geen idee hebben alles wat te maken heeft met persistente data. Dat worden dus niet de lezers van zo'n serie. Mensen met boekjes over normaliseren en ERD modelleren in de kast zullen het vast waarderen, maar dat is preken voor eigen parochie. Nee, er valt genoeg nieuws te schrijven over gegevensmodellering en database ontwerp. Er worden goede databases ontworpen en het is feest voor jong en oud om te zien hoe eenvoudig het dan kan zijn om met relatief geringe inspanningen mooie toepassingen te realiseren. Het moet toch mogelijk zijn om de OO generatie te laten zien hoeveel je je werk beter doet op een doordacht en elegant database model. Als het dan tegelijk mogelijk is om oudere jongeren zoals ikzelf te laten zien hoeveel er mogelijk als we oude theorie en nieuwe technologie aan elkaar koppelen, dan is het voor iedereen interessant.

U hoort van mij.

René Veldwijk, Rene.Veldwijk@FAAPartners.com, is partner bij FAA Partners.